

Energiansäästötoimenpiteet kaupungin kiinteistöissä ja toiminnassa: suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan lausunto

SOVV 27.10.2022 § 65

589/10.03.02.03/2022

Lisätiedot:

varhaiskasvatuspäällikkö Annika Hiitola, puh. 050 341 6269
vs. opetuspäällikkö Berndt Schauman, puh. 040 651 7806
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

[Yhdyskuntavaliokunta on kokouksessaan 13.09.2022 § 84](#) käsitellyt energiansäästötoimenpiteitä kaupungin kiinteistöissä ja toiminnassa. Valiokunta päätti ryhtyä tiettyihin toimenpiteisiin välittömästi. Lisäksi valiokunta päätti lähettää esityksensä energiansäästötoimenpiteistä opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnille kommentteja varten. Sen lisäksi yhdyskuntavaliokunta pyytää muilta valiokunnilta lisätoimenpiteitä, joiden avulla voidaan vähentää sähkö- ja lämmitysenergian kulutusta.

Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen kommentit ja energiansäästötoimenpiteet

Varhaiskasvatuksessa todetaan, että seuraavat toimenpiteet on mahdollista toteuttaa:

- Sisälämpötilan laskeminen esim. 19 asteeseen. Talvisin tämä on ollut käytössä osassa yksiköistä jo aikaisemmin.
- Ikkunoita voisi tiivistää ja henkilökunta välttää pitämästä ikkunoita ja ovia auki toiminnan ollessa meneillään.
- Jouluvalaistusta vähennetään tai siitä luovutaan.
- Kuivauskaapit voidaan uudistaa ja korvata uudemmillä, energiaa säästävillä malleilla. Sama koskee myös muita koneita. Tämä johtaa lisäkustannuksiin.
- Vesileikkitalan käyttöä vähennetään tai vesileikit jätetään pois.
- Lasten pesualtailla vesimäärää hanoissa voidaan säätää ja vähentää.
- Välipalalla mahdollinen hedelmä tai leipä tarjoillaan talouspaperilla/servetillä lautasten sijaan.

Huoltajien avulla seuraava on toteutettavissa:

- Jos lapsilla olisi tuplavarustus ulkovaatteita ja/tai sadevaatteita varhaiskasvatuksessa, kuivauskaappien käyttö päivisin vähenisi merkittävästi. Huoltajat ottaisivat vaatteet kotiin päivittäin pesua ja kuivausta varten.

Muita kommentteja varhaiskasvatuksesta:

- Kun ulkovalaistusta ja ilmanvaihtoa optimoidaan pitää huomioida vuorohoito. Tiloissa, joissa järjestetään vuorohoitoa näitä ei voi vähentää yhtä paljon kuin muissa yksiköissä.

Kouluissa on haastavaa vähentää energiankulutusta. Seuraavat huomiot koskevat kouluja:

- Ympäristöasiantuntija Anna Sjövall kaupungin ympäristöyksiköstä vierailee koulukiinteistöissä syksyllä 2022 ja ohjeistaa henkilökuntaa energiansäästötoimenpiteissä.

- Svenska skolcentrumissa ikkunoita tiivistetään portaittain vuodenvaihteesta alkaen. Kouluissa kiinnitetään lisähuomiota valaistuksen sammuttamiseen tiloissa, joissa ei jatkuvasti ole oppilaita, opiskelijoita tai henkilökuntaa. Kasavuoren kiinteistössä on jo tiloja, joissa valaistus sammuu, kun tila ei ole käytössä ja liiketunnistimien avulla valaistus syttyy tarvittaessa. Kaikki koulut ovat tarkkoja tarpeettoman valaistuksen sammutuksen suhteen ja kouluissa sammutetaan tietokoneet, kun niitä ei käytetä.
- Saadun tiedon mukaan rakennusten lämpötilaa alennetaan. Joissain kiinteistöissä, esimerkiksi Svenska skolcentrumissa sisällä on usein kylmä. Kasavuoren koulukiinteistössä, jota Kasavuoren koulu ja Kauniaisten lukio käyttää, on jo viileää.
- Rehtorit painottavat, ettei ilmanvaihtoa voi sulkea yöksi koulurakennuksissa, koska tämä johtaa lisääntyneisiin mikrobimääriin sisäilmassa myös päivisin, jolla on negatiivinen vaikutus oppilaiden, opiskelijoiden ja henkilökunnan hyvinvoinnille. Henkilökunta suhtautuu kielteisesti sisälämpötilan laskemiseen. Eri kiinteistöissä on esitetty useita valituksia sisäilmasta ja henkilökunta toivoo, ettei ilmanvaihtoa suljeta yöaikaan.
- Saadun tiedon mukaan kaupunki ehdottaa koulujen ulkovalaistuksen sammuttamista aikaisemmin kuin tavallisesti. Tämä on sinänsä hyvä energiansäästötoimenpide, mutta henkilökunta pelkää tämän pitkällä tähtäimellä johtavan ilkeävaltaan koulukiinteistöissä. Rehtorit painottavat, että koulukiinteistöissä ja niiden lähetyillä on oltava tarpeeksi tunnistimia, jotka saavat valaistuksen syyntymään jonkun liikkeessä kiinteistöissä tai niiden lähetyillä. Valvontakameroilla kuvaaminen ei myöskään toimi esimerkiksi Kasavuoren kiinteistön kohdalla, jos valaistus on sammutettu.
- Uimahallin ja jäähallin sulkeminen talviaikaan vaikeuttaa osittain koulujen liikunnanopetusta, joka on sijoitettu näihin tiloihin. Sen sijaan jäähallin sulkeminen touko–heinäkuussa ei huomattavasti vaikuttaisi koulujen liikunnanopetukseen. Lämpötilan laskeminen uimahallin saunatiloissa tai pääsyn rajoittaminen on toteutettavissa. Yleensä koululaiset tai opiskelijat eivät ehdi saunaan liikuntatunnin jälkeen uimahallissa, vaan tyytyvät käymään suihkussa.
- Elektroniikka, jota käytetään varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa, kuluttaa paljon energiaa. Opetusteknisesti on vaikeaa rajoittaa elektronisten laitteiden käyttöä opetuksessa – varsinkin koulujen hyödyntäessä sähköisiä opetusvälineitä paljolti. Kaupungin puolelta on myös aikaisemmin toivottu koulujen edistävän tietotekniikan käyttöä opetuksessa. Peruskouluissa ja lukioissa henkilökunta tulee kehottamaan oppilaita ja opiskelijoita lataamaan elektroniset laitteensa kotona. Kouluissa selvitetään mahdollisuuksia sulkea suurinta osaa it-laitteista yöksi. Uudet Chromebookit, jotka muun muassa seitsemäsluokkalaiset saavat, vähentävät energiankulutusta.
- Kasavuoren kiinteistö säästää jo nyt energiaa aurinkopaneeleilla, jotka tuottavat kiinteistölle noin 2 % vuosittain tarvittavasta sähköstä. Talvella, kun energiankulutus kasvaa, aurinkopaneeleista saatu hyöty on kuitenkin pienempi kuin kesällä.

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta merkitsee yhdyskuntavaliokunnan selvityksen energiansäästötoimenpiteistä kaupungin kiinteistöissä ja toiminnassa tiedoksi ja lähettää yllä olevan lausunnon yhdyskuntavaliokunnalle edelleen lähetettäväksi kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

.....

Sivistystoimenjohtaja muutti päätösehdotustaan:

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta merkitsee yhdyskuntavaliokunnan selvityksen energiansäästötoimenpiteistä kaupungin kiinteistöissä ja toiminnassa tiedoksi ja lähettää yllä olevan lausunnon yhdyskuntavaliokunnalle edelleen lähetettäväksi kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Valiokunta pitää tärkeänä, että kaupunki varautuu energiakulujen nousuun ja mahdolliseen energiahyödykkeiden pulaan. Yksiköt kiinnittävät huomiota energiansäästöön toiminnassaan. Valiokunta suhtautuu myönteisesti sisälämpötilojen laskemiseen. Valiokunta näkee, ettei sisäilmaongelmista kärsivien yksiköiden ilmanvaihdon heikentäminen ole mahdollista. Liiketunnistimien hyödyntäminen voi mahdollistaa piha-alueiden valaistuksen vähentämisen. Koulujen ja varhaiskasvatuksen näkökulmasta uimahallin sulkeminen tulisi olla viimeisiä toimenpiteitä, mutta saunojen ja veden lämpötilan alentaminen on perusteltua. Luistella voi mahdollisesti myös ulkojäillä.

Päätös:

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.